

Համադարձութանի ոգ ԲՐԵՐԱՅ
ձեռագրութեամբ, մեկադրելով ըզ-
գրուած իւր Երգող, ողբէ ԻՆԵՅՈՂ, և
ԲԱՐԵՍՈՒԲԵԱՆ Զ ԵՐԵՐԱՆ՝ կամի յուշ

առնել զոր ինչ միանգամ՝ ուսումնասէր
Պարսն ոմն խոստացաւ, յանցեալ
Հանդիսի Հարցաքննութեանն. և զոր
մէք արդէն խի Հրատարակեցաք ՚ի
76 Ազգաօրիս այսօրիկ. — Տակաւին
ևս բարի Համարելով զկրկնումն՝ Հը-
րատարակեմք. եռանգն իմն արկանե-
լով ՚ի սիրտ փոփոքն աշակերտաց Մ.
Նեմարանի մերոյ :

Լ.Ը ՄԱՐՏԻՆԻՐ.

Յայս փայր ազդակէր Ազգասէր
Թէ բարբառ մի, և այն մանաւանդ
Հայրենականն՝ բառական առնէք զա-
շակերտ որ Հմասութեան այլոց յեղուաց
և դիտութեանց, բայց ոչ ոք ըն-
կալաւ զայն, կոռուի Հեռու Կալիա
Թոյ կիցս արձակեաց ընդդէմ Լ. ա
Մարտինիէր ուսումնարանի՝ զհոգի
չինոցին յերկինս, և զինութիւն նո-
րա յերկրի՝ յինքն բռնաբարելով.
Ղախաւոր փարձապետ ուսումնարանին
ի մէջ այլոց կարեորաց՝ Հրատարա-
կեաց և զհետագայ կարծիսդ զայս :

“Աւելորդ իմն թուի ցուցանել,
Թէ ուսումն յեղբին, որ մինչ ՚ի
վերջին ժամանակս մեր եկաց իբրեւ
մի միայն դործի մասնորական Հմասու-
թեան, ամենայն ընդունակութեան
պատկանաւոր իմն իցէ : Ասաց մի
յարգի լուսաւորեալ ուսուցչաց, Թէ՝
Թէպէտեւ այս յեղու տուեալ լինի
աշակերտաց իբրեւ դործի յարդարե-
լոյ մասց նոցա, բայց անհնարին և
Հաստատել Թէ յեղու աշակերտին
կամ որ և իցէ յեղու ՚ի Հնդկաս-
տան յառ. զընծայել կարեցին զփա-
մագնիսն նպատակ.” Իւ կարի յի-
րաւունս. զի որ ոչ նախ աւսու-
նէն, զկարգ կարեցէ իսկէ, Որ կամի

ուսանել զիտոս աղգաց, պարտի նախ
ուսանել զերտնակ խորհելոյ նոցա.
ապա Թէ ոչ ամենայն առակսն խո-
տակցութիւնք իւր անալի Թարդ-
մանածոյք երեւին : Ամենայն ներհա-
կութիւն մեր ցայս փայր՝ ոչ էր, Թէ
ընդէր մերքս ուսանին զեղուս այլոց
աղգաց, այլ՝ Թէ ընդէր Ո՞՞ ուսանին
գնաս կատարելապէս : Յետ դոմն
բալումն ՚ի դպրոցս աղգաց զեղերելոյ՝
իբրեւ երանէ անուստ աշակերտն, ոչ
ինչ առաւել բերէ ընդ իւր՝ քան
Թէ ասել, Թէ homo, մարդ ասել է.
և bonus, bona, bonum, բառ : Բայց
եթէ ասեա իրար կապել զնոսա, է՝
որ homo bona, կամ է՝ bonum bo-
num ասէ. դունչն ՚ի վեր ցցելով.
որով և եթ չափեալ Հանույ նորա
զգետութիւն թողինն՝ Հրաշմայ ՚ի
միտս իւր, մարանի կարգաց նմա. և
նա Համարի Թէ իրօք ուսեալ ինչ
իցէ :

Նաւն ՍԵՐԱՅ ԲԵՐԱՅ ընդ գալանս
Տէրութեան Երանէ ՚ի պիւնակ և
ի Սինկափոր ՚ի 10 Նոյեմբերի
ԸՆ ԱՂԱԲԵՆ ԵՂԱՐՍՈՒ :

Նաւն ԿՈՌԿԵՆՈՒ ԲԵՐԱՅ Արարան և
ի Ռանգուն

ԸՆ ԱՂԱԲԵՆ ԵՂԱՐՍՈՒ
Նաւն ԼՈՒԿԱ ՚ի Մարտին և ՚ի Ռանգուն
ԸՆ ԱՂԱԲԵՆ ԵՂԱՐՍՈՒ

Նաւն ՅԵՐՈՆԻԻԿԱ ԱԳԱՍ ՚ի Սինկափոր
ԸՆ ԱՂԱԲԵՆ ԵՂԱՐՍՈՒ
Նաւն ՄԵՆԵՆՈՒ ՚ի Սինկափոր
ԸՆ ՅԵՐԱՆ ԵՂԱՐՍՈՒ

— Պարսն Ղ ուկաս Պ. Ղ ուկաս՝
Նէմարան շոգենաւով Հաս այսօր ՚ի
Սալմիւնայ :

— Պարսն Պաղոս Կ. Աստուածա-
տուր և Լ աթաի ուրհորանաւ Տէրու-
թեան ՚ի Լ արեւահոս. առեւտրական
գործով :

ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԻՄՆԻՔ

Յարգելի Պարոն Մ. Գ. Բաղդասարեանց
Արքեպիսկոպոս «Աղապատ» Լրագրից :

Յարգելի Պարոն :

Յոս սրտեմ և խնդրեմ զի ի վերջ քանի տող դրաւ թիւնս ունեա չբառարարել արդարաբար Ձերոյ «Աղապատ» լրագրի միջոցաւ վասն ծանօթութեան, իսկ իսկ ևս ուրեմ վասն քաղաքական ժամանակն Մարտարարարան ճեմարանի : Այս վասն ունենայ ևս յայժ շնորհարարութեամբ :

Դ. Կարապետ 2 Խնարհ Նշանայ
Նոյեմբերի 1847. Արքեպիսկոպոս

2 ՈՐԿԷ ՄԵՆԱԿԷ ԱՄՐ ՈՒՄԻՄԻՐԱԿԱՆ ԶԵՄԱՐԱՆ :

Ըստ սրտեմ Տեառն տարմութեամբ տարեկան Հապաքանութիւն Մարտարարարան ճեմարանի լրագրի մերձ, պարտականութիւն իմն համարեմ յիշել որպէս մտաբեր, զի անցեալ վեր հանդիսին մի Պարոն Տառնիսեան ևս լայն մանկանց վեր ճեմարանի հասկանալ զի 2 մարտնայ ուսումնասիր Պարոնայք խմբակս յառաջագրեն ի յայտն ուր ընկայել : Հայերէն աստիճանի ստալի տղին, որպէս և Անդրեանի տալի տարեկանի առաջի տղին, իւրաքանչիւրոյ մի զեղեցիկ օրէն մեռաւ, անկախ զիս պարզին զիս ունեն վեր ճեմարանին աստալի :

Վասն որոյ այսին ուր իմնութեամբ ասեմ զի յիշելու 2 մտապէն վասն 2 բարեգաղութեանն ի մեռա Էր Բոնիսի անկողնարժաց պատրաստմանն : Ով ուսումնասիր մանկանք, ըսեմ և վարտակ միջ խնայել, առ ի լինելոյ արժանի այն մտապայտ : Այլ վասն ինչ թէ մեծ դանձ կամ համար չլինի, զեւեւ մերոյ լինի ևս մտանալն որ կարարապէք վասն յաղթող լինելոյ, սիրելի կլինէք մերոյ վարտակետայն, լարի նախանձ կցեցանէք մերոյ ընկերայն, պարտանք կլինէք մերոյ մեռող, և ի վտանան, քաղաքութեան կլինէք ուսման, որով լինելոյ էք երկանիկ և Էրոնք Տեառն ունի ծաղկել ի վերայ մեր :

ԱՐԱՐԱՏ

— Ի Սիմոն և ի Յ. ընդորոյ, զի արժանի յիշատակաց, զի գրեթէ հանդիսառ ուրի զարժողութիւնք տեղանոր :

— 1. արդ Հարդինկ ակնկալեալ լինէր ի 1 աքնահաւ, և ապի թէ թագա-

ւոր տեղւոյն հանգերձեր ընդ յառաջ գնալ նմա երկոյ առաջ ճանապարհաւ, և զերիս վառս պատարառեր յընժայ, յորտ ուրոյն դրեալ էին Ս. ՌԻԴԿԻ ՓԵՐՈՒ ԶԵԱԿ և ՍՈՒՐԱՅՈՒ

ՈՒՆԴՈՒՆ

Ըմադս երկու թուով յիշելիման լրագրի ընթերցար, թէ Երբն Ս. Զու թիւն Հաւայի ի Բրնաստան ուսանէր զԲ. խմայ, ի Հայկ միջէ, որ ի լինի գոռառի իրիք ի հարաւային սահմանս Բրնայից, և ջանայր յարժաթ փոխել զտննայն պղինձ Տէրու թեան իւրոյ :

Այսինքն է Պարոն Մ. Կարապետ Ս. Կարապետ — որ Աստուծոյ սղորմութեամբ այնքան սիրելի ընծայաւ զվաստակ իւր յալս Երբն Ս. Կարապետիկ Ս. Զու թիւն մինչ յիս Երբն Պ. Երազանցութեան Սարգիս Մանուկեան՝ Ապետի, առաջին հանդիսացաւ ի մէջ ամենայն Օտարազգի ի իշխանաց Բրնաստանի, — Բաղում արդարութեամբ ընթերցար ի նմին լրագրի թէ Փոխ քաղաքապետ Սանգունայ մեծի իմն պատճառանոր տարօրինակ խոստութեամբ և անկայելու և եղանակաւ կոչեալ առ ինքն զմի յերեւելի Հայ վաճառականաց տեղւոյն « Իբրեմ ընդէր զարծաթ երկրին գնիցի » : Կար չէր դնեալ նորա : Ս. Կարապետ վաճառական Պարոնայք ամբն բաղք ի դաւան հասուցանեն Երբն Պ. Երազանցութեան արդարապէս : Բաղաբաղեւին Սանգունայ, և նա կոչեալ զՓոխ իւր՝ հրապարակաւ կչառմէ, և սրտաւորէ գնա զիջանել և զեղեցութիւն խնդրել զանկաւեալ Պարոնին :

ի Քասրայ , և անտի անցեալ ի Քաւ-
չեռ և ի չեջակայս նորա մինչև ի
Քաղիսոն և ի Շիրաք՝ բազմաք վը-
տանգեցոյց դժողովու բոլս աշխարհին :

Այստիկ օրինակ մարդասիրութեան
օւնիմք յանցս Ամենեան Վախճանաց
մերոց , զի յայսպիսի դէպս նաւա
բարձեալ արմուտք առաքէին ի
Օրոշն Պարսկի՝ վաճառել անդ առք
դնով ի լուսթիւն և ի կեանս բնակչաց
երկրին , Իսկ այժմ՝ եթէ գոնէ երկուք
ի վաճառատանց Աղղի մերոց և Պար-
սկի համաձայնեացին ի միջև իւրեանց
զայն առնել , և թէ մասնաւոր շահ իմե
ևս ի վերայ բարդեցոցն , առկաւին
մարդասիրութիւն և հայրենասիրու-
թիւն իսկ՝ արարեալ համարին :

Դեռ ևս կենդանի կայ օրինակ լու-
սաւորեալ ողորմ ընդդիմացոյ՝ որով
օգնեցին և օգնեն կարօտ Հայրենեաց ,
աւանակին և նոյնպիսեաց հետեւել
արժան է մանաւաղ՝ քան թէ շտայլ
ծախսոցն :

ԱՄԵՆԱՓՐԵԿՁԵԼՆ ՃԵՄԱՐԵՆՆ՝

ԱՆՅՔ

Երկուրդ Բնորոշական Հարցանութեան Աշխիւ-
րաց Ամենաթիւն ճշմարտիկն , որ ի Նոր Զոռայ ,
ՅԱՒ ՏԵՄԵՆ 1847 ի 20 Յուլիս ամսոյ :

Այսով աւուրք նախ քան դորն
սահմանադրեալ՝ յաւելի քան զեթա-
նասուն Տոմաի Հրաւիրանաց Առա-
քեցաւ ի վարժարանն Ճեմարանիս ,
առ Սրբազան վանականն , Սրբակոն
Քահանայն համայն , և Պատուելի
Պարոնայս , յորոց բազումք ի ծնողաց
Աշակերտաց Ճեմարանիս . և առ
Ճգնակոն Սրբասուն Աբբառէիսն
Սրբոյ Կատարինեաց վանացն Կուսա-

նոց , ինդրելով զներկայս թիւնս նո-
ցին համայնից առ Ճեմարանն :

Ի հեռակալ Եւուրն , որ էր ի
20 Յուլիսի տմայ (ըստ նոր Տոմա-
րին) ի ժամադրեալ ժաման , առ-
տաճնասիրական հոգւով ժողովեցան
հրաւիրեալքն (բայց ի քանի մի
անձանց) և ոյլք բաղումք ի Ճե-
մարանն , Յայսմ միջոցի և վեհափառ
Աստեատայակ Յովհաննէս Աբբե-
պիսկոպոս՝ Առաջնորդ վանացն մերոց
բարեհաճեալ որասուեաց զՃեմա-
րանն իւրով գոյստեամբ :

Ի հաջորդ Սրբազան Աբբեպիս-
կոպոսին Յովհաննէս Վլադիմիր ,
յեւ Բոսնից քնն , երկեցաւ ներդաշ-
նակապէս յինուկն նախաիրթեալ
քաղցրաձայն տղայոց՝ յաշակերտաց
Ճեմարանիս , Ազոթի Առաւօտեան
Ճեմարանիս , յաւարակիս , հրաւի-
րեցաւ ի վարժարանէ Սրբազան Յով-
հաննէս Առաջնորդն՝ առնել զքննու-
թիւն . ընդ որ բարեհաճեալ Սրբին
Աարծաթ թիւնն՝ արար ցլտան Առա-
ջին ի Քերականութեանց և Քրիս-
տանական վարդապետութեանց , ի
գոտնիկ Սրբադանին զՊատարի-
մութիւն ի նստա , ընծայեաց Պար-
գէս նոցա ըստ արժանեաց իւրա-
քանչիւրոցն՝ զՊատանի մի Հայրեն ,
օրհնելով զնոսա , Այսա հրաւիրեաց
Սրբազանն զՊատուելի Սիրզայ Մա-
համադ Ալի Պարսկացին (որ էր մի
ի հրաւիրելոցն ,) առնել զՊարսիա-
կանն , որ հաճեալ՝ եւս ընթերցաւ
Աշակերտացն զՊարսկէն , ընդ որ
եցոյց զհաւանութիւն իւր գովեստի բ ,
Յեւ ընթերցան Պարսկականին ըն-
թերցան զՀայերէն թարգմանու-
թիւնս նոցին՝ արարեալ յինքեանց ,
Յաւարակ Հարցաքննութեանցս ,
ընթերցեալ եղև Ճառ մի , յարի-

նեալ յԱշտերաութենէ ճեմարանիս 'ի պատիւ և յերախտագիտութիւն Աշտաշուք Աղասէր Գրիգորին Սաման՝ Հիմնողի ճեմարանիս : Յետ աւարտման ծառին՝ երգեցաւ 'ի նստադրեալ յԱշտերաւոյ , երգն "Պարտաւանդ"՝ քաղցրադոյն եղանակաւ առ 'ի ներքող նոյն Հիմնողի , և ապա այլ միւս երգ "Յաղթանակ հանդիսի"՝ 'ի պատիւ Պարտաւանդ Աղասէր Տանն Սամանց , և ապա 'ի մերջ ամենայնի՝ երգեցաւ Աղօթք երեկոցեան ճեմարանին :

Ետադեղս գործք և ցուցակ Աշտերաւոյ ճեմարանիս , կային սրբաւորք 'ի վերայ սեղանոյն հանդէպ Աթոռոյն Բարձրագատիւ Սրբաբան Արք. Եպիսկոպոսին 'ի տեսութիւն ամենեցուն , և յորոց բնակիւն առաքեցան աստի առ Պատուելի Բնիկութիւնն Արարատեան Ի Սալիսթա , 'ի տեսութիւն Պատուելի Ստաւմնատիրոց և Ազգասիրոց :

ՃԵՄ. Ի ԴՐԵՒՈՐ ՍԵՄ

Ահա ժամ՝ բարեկարգեալ հասեալ 'ի միջ՝ բերկրեցոյցանէ գոյրտո մեր , և Աշտերաւիցը իմ : Օրն ահաւստիկ Աղասէրք բազումք գումարեալք 'ի սրահի մերումն Պարտեղի , կացին 'ի զննին Հարցաքննութեանց միւրոյ Ստանց , Ստան և մեզ ժամ՝ բարեկարգ , գեղադրուած գովեստիւք ներքողել զճեմարան Ազգասիրութիւն մերումն Սեփ. Բարեբարին՝ զԵրբեքորին ասեմ Սամանց , և դիւանդագին զՍրբ. Հայրենեաց և Ստանց՝ որք մի քան զմիներոցս գերադանձս բնծայեն նմա :

Ետա զճեմարան Ազգասիրութենէ՝ նորա ասցաւք բունն , զի վառեալ

եռանդաղին ճեմարան Ազգասիրութեամբ՝ ոչինչ տրիտուր արժանի եկեալ եւրումն Հայրենեաց և Արքի. բայց միայն զուսումն ամենաբարի և համարէն սպանց ցանկալի , վաստակելով յերկիր ծննդեան իւրոյ՝ յարկեանց իւրոց զԱմենափրկչեան ճեմարանն մեր զայս ասեմ , իբրեւ զանձն և զյառէրժանեան պարգև իւրումն Հայրենեաց՝ սրբաբանաց յաղու ա իւր ազգին :

Ահա սէր պանծալի , ահա տրիտուր անպաշտան , ահա յիշատակ չքեղափոյց և անթիւ , քանձ անկողնապանի , զոր տարիւնեաց ազգի իւրումն և Հայրենեաց , յորտ արեւ դանապէս փայլի նորուն Հայրենասիրութիւն :

Ապա զգերազանց դասումնասիրութեան նորին , որ ինքնին գովեստ իմն է գիտովն՝ որոց զնա ծանկցեն :

Օրն սա քաջ ծանուցեալ՝ զիտոց զին սա է միայն Հիմն ճեմարան երջանկութեան ամենայն մարդոյ , և միմիայն ահա յառաջադիմութեան ազգաց : Սա զմարդիկ 'ի խորին ազիտութենէ աղաւտի և բուսաւորս առնէ , որպէս որք աւսմամբ պերճապետ զաստին՝ նման են պայծառազոյն առտեղաց , որք լուսապայծառ շուշուղեք իւրեանց բուսաւորն դարաճութիւն երկնից 'ի միման դիւերոյ՝ որով զուարճանան տեսողք , և որք տգէտք յուսմանց՝ չղիւնց նմանին , որք չեբնին ուրեք , բայց 'ի միման դիւերի՝ և յոչինչ պիտանացու : Եթէ արդարեւ այդպէս է , որպէս և է իսկ , ապա ուրեմն և ճեմարան Աղասէրս այս , երկնային աստղադարձ շողշողափայլ զուսաւորութիւնն դիտելով և ճանաչելով , զՀայրենիս իւր և զԱղք համանման երկնիցն ցանկացու և սիրեաց ասնել , որպէս և արարն իսկ : Ահա ձեզ յաստմասիրութիւն

ամենափայլ, ահա ձեզ տէր անգու-
ղահան, ահա ձեզ պարզեւ լուսեղէն,
դորս ընծայեաց իւրումն աղբի և
Հայրենեաց, Ո՛վ Բարձրադէմ և խո-
հակամ խորհրդաց ոտքին, բարե՛ բար-
մագով և եռանդաբին Ազգասիրու-
թեան ոտքին :

Ի՛նչ գմե՞ արդեօք 'ի լուր բազմա-
կանացդ մի առ մի զնորատան նորա
բարի, որոյ գովութեանցն բազմաոր-
տիկ կարտանանք քոնք աստէն, ար-
ձանագրեցից. նա գաւ. ձեղէն իսկ
քաջագիտակ գոյով՝ Ազգասիրակն
Հոգւով միաբանեալ ժողովեալ էք
աստ 'ի վայելիչ :

Ապա ո՞վ Առնիկոտակիցք մեր,
սեաններով վայսբան բարիւց զՀորհու
'Երկն առ մեզ, եկոյք երախտագիտ
որաւ. խոտափանեցնոք զբարեբու-
թութիւն նորա գմե՛ տա մեզ, Աստ-
ուեսցնոք զՀիշատակ նորա, և մաղ-
թեցնոք յԱմենակալէն Աստուծոյ՝
որժոնի առնել զնա իւրում քաղցր
և երանաւէտ ածառնեանն, և զՍե-
ծութիւն նորին երախտաց, գրեա-
ցնոք անջինջ և անմասնաւի՛ ի սախ-
տակս որոնց մերց, Հայցեսցնոք
յԱստուծոյ զյաւերժական Հաստա-
տութիւն մերումն Ղապրոցի՝ յադուտ
Բըրխ 'ի յաւերժական և 'ի շքեղա-
փայլ յիշատակ ոտքին Հաստոյի :

Ի՛նչ յիս խոտափանելոյ զերախտիս
Հիմնոյի Ղապրոցիս մերոյ՝ եկոյք ե-
րախտագիտ որաւք խոտափանեցնոք
զամենայն զյոգնածան վաստակի Ղեր-
ղոն վարժապետին՝ այսինքն է Սե-
ծադատիւ Հովհաննու Օրորեհանց,
որ սերմանեալ 'ի մեզ անխնայօրէն
զուսմանս մեր՝ և զարմանեալ հոգ-
ւով չոփ, որպէս վայել իսկ է խո-
հակամ վարժապետի՝ մինչ երէր հա-
սոյց զմեզ յայս վիճակ՝ իւրով Ղեր-

ընտիր կարգադրութեամբն : Օ՛ր
ապարէն յայանի իսկ է ամենեցուն
թէ քանի վաստակոց կորստանան առ-
մանց յառաջագիմութիւնք, և կամ
քանի համբերութեանց կարօսին խո-
հակամ վարժապետք, զի մարթոնցին
զուսմանց զքաղցրութիւն ջամբել 'ի
միտս աշակերտացն, և հաստատուն
արմատօք 'ի նոսա հաստատել՝ քրագ-
ման վաստակս իւրեանց, զոր և
մեզէն խոտափանելք երախտագիտ
սրտիւ. և 'ի վերաբնութիւն բող-
մարդուն նորին վաստակոց, չունիմք
դարձաւք ինչ մասաւցանել նմա
այժմիկ, բայց միայն երախտաբարս
գնելով զանձինս մեր նորին մեծադէմ
երախտեայն, առ բազմագութն Աստ-
ուած մաղթանօք Հայցել՝ 'ի զփու-
խարէնն սորին երախտեայն Հաստացի
յանսպառ բարեաց իւրոց 'ի խնդու-
թիւն նորա և մեր ամենեցուն :

ԵԿԵՊՈՍ

Կին ամն Յոյն ազգաւ, աւրացեալ
գհաւտան 'ի Ղամսակոս, և վերադին
ընկալեալ զայն յԵգիպտոս՝ եր ընդ
սրաշտկանութ Ղեւսպանտան Անգղի-
այեոց, յարժամ Սաւֆոնի Եգիպ-
տոսի խնդրեաց զնա անտի, թարգ-
ման Ղեւսպանտանն ստաց, թէ հրո-
վարատի 'Երկն կայսերական Սե-
ծութեան Օսմանաստանի տաւեալ
Սըր Սասպօրդ Կանինդայ, խիճ
մտաց կնոջն, և օրէնք բնութեան իսկ
արդար կացութեան զնա 'ի զիջու և
'ի դառնալ իւրում առ նախնի հա-
ւաս իւր և յարին, Սաւֆոնի ա-
ռաց, "Այդ ամենայն բարի է և բու-
նական, բայց մեր գիրք (Ղալուրան)
գնդէմն հրամայեն : " Դա՛ սրտառա-
խանեաց նմա թարգման Ղեւսպա-

նստանն՝ գնահատելու զգիւնս՝ որ ընդդէմ հրամայէ բարւոյն և բանաւորին :”—Ինչ երանութիւն լինէր ամենայն հոտարակութեան աշխարհի, եթէ զայս ասել կարէին՝ ոչ միայն թարգմանք դեսպանատանց՝ այլ և ամենայն մարդիկ : Եւրո իցէ զի Քան և Բարին լիցին օրէնք աշխարհի :

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

Աստուածութեան ազգային Լրագրոյ, որք ստորագրատուս կադան ըստ հետո իւրեանց՝ թարգմանեմք յամոյս չորս թուով յիշդիւման ընթացիկ՝ գանցս Հայ թատրոնի առեւսյնի Լ'Օբզդիէտիւն Վրանսիս իտալերէն թուելոյ 7 Օգոստ. 1847 :

«Եւ իմն երևի յարարս Բրեյնայի ի Կոստանդնուպոլիս, և այս Հակոմիտուն մեծանելոյ գրասանս ի մեջ ժողովրդեանն՝ օգտակարայն է յոյժ Տէրութեան Թուրքաց :

Օ նորոյ Թատրոնէ Հայոց խօսիմք, ընդ վերակացութեամբ Պարոն Յովհաննիսի Վասպարեան, || որ ինքնին ամբարտակ իմն է աւժոյ, կամ նորոնն Հերբուլէս, || և զգերասանաց նորա՝ ամբողջ ի Հայ որեւոյ :

Ըրարագութիւնն ի չորս մասունս բաժանի : Եւս յառաջնունն Ընդհետաւորք Հայոց գոյսպ զգիցեալ Հանդիսն պարս, և մարգ ազգի ազգիս : Երկրորդ՝ նուիրին զժամ մի՝ միմասկանութեան Թատրոյի, որ աւարտի ի միջկատակութիւն, զոր այնքան քաջ Հանդիսէ Սկրտիչ՝ մինչ զամենեւին ի ծաղր հեղձագանել, Բնդհանրապէս խօսելով՝ նիւթ կամ աւարկոյ այսր միջկատակութեան են՝ պատմութիւն Եւպորիսի, Բնդհանրապէս

զրի Սեծի կամ Թատաւորացն Հայոց : Եւս և * Եւհապեաք խի սուրբ գրոյ՝ որպիսիք են Եւր. Ըրարահամ, Յակոբ և այլք, մեծաւ զերադանցութեամբ աւետի լինին ի Հայոց (որք են ժողովուրդք ամենն ին բարեպաշտօնք) ի կենդանի օրինակս Հաճելոյ և Համադելոյ :

Պատկերք զանգան հանդիսանայի տեսարանաց ապաղրեալ բաժանին բընակչաց Կոստանդնուպոլիս, որով ծանօթութիւն սատանն պատմութեան երեւցուցեալ անձանց, Եւհապեաք թիւնք Պարոն Յովհաննիսի Վասպարեան յոյժ հաճոյ ընծայի յայս ամենայն Թուրքաց, որպիսի հանդիսին կատարելոյ ի քսան ամսոյս՝ աւելի քան զհազար հինգ հարիւր հագիս ժողովեալ էին :

Թատաւորամոյս Կոյսերուհին որ, և պաշտպանուհի թատերականացս այսոցիկ՝ ուր ելլէք և դէպ եղև նոցա կատարել զհանդիսն ի թատեր Ըրքունեացն՝ արձակեաց զնոսս յատուկ բարեհաճութեամբ իւրով : Ընամպ Յիսթիւն Փաշայ՝ որ գրեթէ երկրորդ դասի ի պաշտպանս Հայ Թատերականաց, յառաջադրեալ է կառուցանել զԹատրոն մի ի Սկիւտար, և զմէն մի յիւրաքանչիւր զիւտոր բազարս Օմանուստանի :

Ի վերջոյ ասեմք, զի յանդիմանութիւնք Պարոն Յովհաննիսի Վասպարեան՝ որդարև զմայլարարք են ի բարձրագոյն տաղիճանի, և յոսամք զի այս մատարական շարժումն Հայ ազգին՝ յորդորելոյ է զընդհանոր կարեկցութիւն :

* Եւսի՝ Բէ ու :

Վ. Տ. Ա. Ընկերութեան :

ԿՅՈՐԴԱՆՆԵՐ ԳՐԱՐԱՆՆԵՐ ԵՆԿԵՐԱԲԵՐԸ
Ս. Դ. Թուրքական Վերականգնող